

De zekerheid van de volharding in het geloof

Lezen: Johannes 1: 6-18 en Lukas 7: 18-23

Zingen:

Psalm 119: 67

Psalm 88: 9

Psalm 56: 4, 5

Psalm 147: 6

Psalm 111: 5

Dordtse Leerregels Hoofdstuk 5, paragrafen 9-12

Paragraaf 9: Van deze bewaring der uitverkorenen tot zaligheid en van de volharding der gelovigen in het geloof kunnen de gelovigen zelf verzekerd zijn, en zij zijn het ook naar de mate des geloofs, waarmee zij zekerlijk geloven dat zij zijn en altijd blijven zullen, ware en levende leden der Kerk, dat zij hebben vergeving der zonden en het eeuwige leven.

Paragraaf 10: En dienvolgens spruit deze verzekerdheid niet uit enige bijzondere openbaring zonder of buiten het Woord geschied, maar uit het geloof aan de beloften Gods, die Hij in Zijn Woord zeer overvloedig tot onze troost geopenbaard heeft, uit het getuigenis des Heiligen Geestes, die met onze geest getuigt dat wij kinderen en erfgenamen Gods zijn, en eindelijk uit de ernstige en heilige oefening van een goede consciëntie en van goede werken; en zo de uitverkorenen Gods deze vaste troost in deze wereld niet hadden, dat zij de overwinning behouden zullen met schaamte, dit onbedrieglijk pand der eeuwige heerlijkheid, zo zouden zij de ellendigste van alle mensen zijn.

Paragraaf 11: Ondertussen getuigt de Schrift, dat de gelovigen in dit leven tegen onderscheiden twijfelingen des vleses strijden, en in zware aanvechting gesteld zijnde, dit volle betrouwen des geloofs en deze zekerheid der volharding niet altijd gevoelen; maar God, de Vader aller vertroosting, laat hen, boven hetgeen zij vermogen, niet verzocht worden, maar geeft met de verzoeking ook de uitkomst, en werkt in hen de verzekerdheid der volharding door de Heilige Geest wederom op.

Paragraaf 12: Toch zo ver is het vandaar, dat deze verzekerdheid der volharding de ware gelovigen hoogmoedig en vleselijk zorgeloos zou maken, dat zij daarentegen een ware wortel is van nederigheid, kinderlijke vreze, een ware godzaligheid, lijdzaamheid in alle strijd, vurige gebeden, standvastigheid in het kruis en in de belijdenis der waarheid, met schaamte van vaste blijdschap in God; en dat de overdenking van die weldaad hun een prikkel is tot ernstige en gedurige beoefening van dankbaarheid en goede werken, gelijk uit de getuigenissen der Schrift en de voorbeelden der heiligen blijkt.

Inleiding

Geliefde gemeente, wat is Johannes de Doper toch een zeer gezegend mensenkind geweest. Hij was toen hij, jongens en meisjes, nog niet eens geboren was en verborgen was in de moederschoot van moeder Elisabeth al wederom geboren. Want toen Maria, de moeder van de Heere Jezus, nij moeder Elisabeth binnenkwam sprong Johannes de Doper op van vreugde. Dit kunnen wij met ons verstand niet begrijpen, maar het staat in de schrift dus is het waar. Hij was

verkoren om de voorloper van de Heere Jezus Christus te mogen zijn. Daarom predikte hij bij de oever van de Jordaan en doopte hij de doop der bekering tot vergeving de zonde. En in opdracht van zijn Zender was hij de roepende in de woestijn. En moest hij heel scherp de wet prediken, maar hij mocht ook Christus aanwijzen, zo hebben kort geleden gehoord, als het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. Dat kon Johannes doen want hij had de Heere Jezus Christus leren kennen door het ware geloof. Hij heeft Hem zelfs mogen dopen in de Jordaan en wat heeft Johannes rijk van Christus mogen getuigen. Moet je eens horen wat hij gepredikt heeft: *Deze was het van Welke ik zeide, Die na mij komt is voor mij geworden want Hij was eer dan ik en uit Zijn volheid hebben wij ook allen ontvangen genade voor genade. Want de wet is door Mozes gegeven en de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden. Niemand heeft ooit God gezien, de eniggeboren Zoon die in de school des Vaders is, Die heeft hem ons verklaard.* Dat heeft Johannes mogen preken. Dat heeft hij mogen preken met volle zekerheid en hij deelde door genade in die rijkdommen. Maar wat horen wij deze Johannes nu zeggen tegen twee van zijn discipelen, toen hij later in de gevangenis zat en daadwerkelijk moest ondervinden: Hij moet wassen maar ik minder worden? Toen zond hij twee van zijn discipelen naar de Heere Jezus en toen moesten ze de Heere Jezus wat vragen: *Zijt Gij degene die komen zou of verwachten wij een ander?* Vanwaar de vraag van diezelfde Johannes? O, sommige verklaarders zeggen dat hij deze discipelen met deze vraag naar de Heere Jezus stuurde voor die discipline zelf. omdat die Christus nog niet kenden. Maar andere verklaarders zeggen dat het een vraag van Johannes zelf is geweest, omdat zijn geloofsleven als het ware bestormd werd door vertwijfelingen en aanvechtingen. En dat laatste vind ik aannemelijk want als de discipelen bij Christus komen zeggen ze heel nadrukkelijk, zo hebben we gelezen in Lukas 7 vers 20, dat Johannes hen gezonden heeft met die vraag: *zijt Gij degene die komen zou of verwachten wij een ander?* En dan het antwoord van de Heere Jezus, nadat hij eerst allerlei wonderen heeft laten zien en nadat die discipelen eerst zijn prediking gehoord hebben: *Gaat heen en boodschap Johannes - heel concreet Johannes - weder de dingen die gij gezien en gehoord hebt.* Wat zien we hier gebeuren in het leven van Johannes de Doper, een echt kind van God, dat in het geloofsleven inderdaad momenten zijn dat de gelovigen de volle zekerheid in hun ziel mogen ervaren, en dat er ook momenten kunnen zijn dat er allerlei vertwijfelingen en aanvechtingen die zekerheid bedreigen. Nochtans ligt de zaligheid voor al Gods kinderen zeker en zullen ze volharden in het geloof. Nou, daar gaat het over in die vier paragrafen die we als het ware samenvattend willen overdenken deze middag.

We schrijven als thema boven de prediking: **De zekerheid van de volharding in het geloof.** En we letten op drie gedachten:

1. Die zekerheid is verkregen.
2. Die zekerheid wordt aangevochten.
3. Die zekerheid geeft vrucht.

1. Die zekerheid is verkregen

Geliefde gemeente, de zekerheid en de volharding in het geloof liggen vast in de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Daar hebben we vorige week bij stilgestaan. Het was heilige grond, weet u nog? God de Vader zal Zijn raad niet veranderen, God de Vader zal Zijn belofte niet verbreken, God de Vader zal de krachtadige roeping van al de Zijnen nooit herroepen. En daarbij hoorden we van de verdiensten van Christus, van de voorbeden van Christus en van de bewaring van Christus, en niets en niemand kan dat krachteloos maken. We hoorden ook van de verzegeling van de Heilige Geest, en niets en niemand kan die verzegeling vrijdelen of vernietigen. Wat een wonder, gemeente! De zaligheid van een ware gelovige ligt onverbrekkelijk vast in de Drie-enige God.

Juist omdat het in die Drie-enige God vastligt, zullen degenen die verkoren zijn tot zaligheid ook zeker zijn dat hun zaligheid door de Drie-enige God bewaard wordt en dat ze daarom zullen volharden in het zaligmakende geloof. Ja, meer nog, de Heere staat er Zelf voor in dat er in het leven van Zijn kinderen momenten zijn dat ze die zekerheid echt ervaren door het geloof. Dat het bevinding is dat de zaligheid zeker is. En dat zal gebeuren, zo zeggen onze Dordtse vaders in paragraaf 9, *naar de mate des geloofs*. Onder die uitdrukking wil ik even een streepje zetten. Wat wordt er nu bedoeld met *naar de mate des geloofs*?

We kunnen dat op twee manieren uitleggen. In de eerste plaats is de zekerheid afhankelijk van de schommelingen in het geestelijke leven. Het ene moment kan het geloof sterk zijn, en het andere moment kan het geloof zwak zijn. Op het moment dat het geloof in de beoefening is, is er zekerheid in datgene wat de Heere tot de ziel gesproken heeft. Dus de sterkte van die zekerheid is afhankelijk van de sterkte van het geloof, oftewel de zwakheid in het geloof. Dan denk ik aan Simon Petrus. Er zijn momenten geweest dat dat sterke geloof en dat zwakke geloof, dus een zekerheid en bijna geen zekerheid meer, heel dicht bij elkaar kunnen liggen.

We kennen allemaal die overbekende geschiedenis van Petrus die op het water wandelde tot de Heere Jezus. Toen hij ontdekte dat de Heere Jezus door de stormen over de zee naar het scheepje kwam wandelen, vroeg hij: *Meester, indien Gij het zijt, gebied mij tot U te komen*. En Jezus zei: *Kom*. Toen stapte Petrus overboord en door de golven, door de stormen heen, liep hij tot Christus. Zolang hij door het geloof op Christus zag, had hij de zekerheid: ik kan op het water lopen, ik zal op het water lopen en zo zal ik bij mijn Meester terechtkomen. Maar toen dat geloof begon in te zinken, toen hij op de omstandigheden zag, verloor hij ook de zekerheid dat hij op het water kon lopen, want toen zakte hij weg in de golven. Zo dicht kunnen het sterke en het zwakke geloof bij elkaar liggen, en zo dicht kunnen ook de zekerheid en de onzekerheid bij elkaar liggen. Dus *mate des geloofs* kunnen we uitleggen aan de hand van de schommelingen in het geestelijke leven.

Maar er is nog een tweede betekenis van de mate van het geloof. De zekerheid van het geloof heeft ook alles te maken met de geloofskennis die er gekomen is door de opwas in de kennis en de genade van de Heere Jezus. Als er een groeien in het geloof mag zijn, een opwas in de genade en de kennis van Christus, dan heeft dat ook te maken met een opwas in de kennis van de Vader en de kennis en de genade van de Heilige Geest. Hoe meer de gelovigen de Drie-enige God door het geloof mogen leren kennen, hoe zekerder ze mogen weten dat ze een levend lidmaat van die ene Kerk met een hoofdletter geworden zijn, dat al hun zonden om het bloed van Christus vergeven zijn, en dat ze inderdaad een recht hebben op het eeuwige leven.

Ook dat wil ik illustreren aan de hand van Simon Petrus. We weten dat die tot Jezus gebracht is door zijn broer Andreas en dat er drie jaren begonnen dat hij omwandelde met de Heere Jezus. Hij heeft heel veel gehoord van de Heere Jezus en er is ook enige geloofskennis van Christus gekomen, zodat hij kon zeggen: *Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods*. Ja, die zekerheid had hij wel. Maar weet u welke zekerheid hij miste in die drie jaren? De zekerheid dat Christus zijn Borg zou zijn, zijn Middelaar zou zijn. Toen de Heere Jezus ging vertellen en verklaren in welke weg Hij de Borg en Middelaar voor Simon Petrus en de andere discipelen zou zijn, begon zelfs Petrus zich te ergeren aan dat onderwijs. Wat heeft hij daarom een lange tijd, door dat ergeren aan dat onderwijs, de zekerheid moeten missen van het hoge doel waarmee Christus op de aarde kwam.

Maar wat is dat anders geworden na de opstanding van Christus! Wat is dat anders geworden toen hij daar op die Olijfberg stond en Christus zag opvaren naar de hemel! Ja, toen kreeg hij een volle zekerheid dat Jezus Christus zijn Borg en Middelaar is, dat onbevleete Lam, zoals hij later in zijn

zendbrief schrijft, Die Zijn bloed gegeven heeft om ook Simon tot Zijn eigendom te kopen en met God te verzoenen, om Simon ook met Hem te zetten in de hemel bij de Vader. Zien we het niet op de Pinksterdag? Als daar juist Simon Petrus, vervuld met de Heilige Geest, de grote werken van God mag verkondigen. Toen hij door het vervullen van de Geest de verzegeling van de Heilige Geest ontving en in de volle zekerheid gebracht was. Ziet u het? De mate van het geloof heeft ook alles te maken met de opwas in de kennis en de genade van een Drie-enige God.

Maar hoe wordt nou die zekerheid ervaren en verkregen? Ja, door het geloof. Maar hoe werkt de Heere dat geloof dan? Daar gaat het over in paragraaf 10. Heel duidelijk laten onze Dordtse vaders zien dat de ware gelovigen op drie manieren tot de zekerheid des geloofs komen: ten eerste door het geloof in de beloften, ten tweede door het getuigenis van de Heilige Geest, en ten derde door een levenswandel in goede werken. Bij dat alles zal het Woord van God de norm zijn en niets anders. Daarom lezen we aan het begin van paragraaf 10: *En dienvolgens spruit deze verzekerdheid niet uit enige bijzondere openbaring zonder of buiten het Woord om.*

Waarom leggen ze hier zo de nadruk op? Omdat de remonstranten dat wel dachten. Als je goed naar de overtuiging van een remonstrant luistert en naar de manier waarop zij preken, kan een mens nooit zeker zijn van zijn zaligheid. Misschien weet u het nog van de vorige keer: een remonstrant zegt dat als je eenmaal wederom geboren bent en je valt in een zonde, je je wedergeboorte weer kwijtraakt. Moet je opnieuw wederom geboren worden? Nou, als je dan ziet hoe vaak een kind van God kan struikelen in een zonde, zou je bijna kunnen zeggen dat hij wel duizend keer wederom geboren moet worden. Je bent daarom nooit zeker van je zaligheid. Ja, zo redeneerde de remonstrant, tenzij, zeiden ze, de Heere je een heel bijzondere openbaring geeft. Dan, en alleen dan, kun je zeker zijn van je zaligheid. Dus moet je daar maar op wachten, op iets heel bijzonders. Ja, en dat kan buiten het Woord om, dat kan zonder het Woord van God. Bijvoorbeeld dat je wacht op een visioen, op een gezicht, op een hoorbare stem uit de hemel, of dat de Heere een engel stuurt met een boodschap, of dat je een of andere wonderbaarlijke verschijning krijgt van God. Ja, als dat dan eens een keer zou gebeuren, dan zou je zekerheid kunnen krijgen. Maar als je zo'n bijzondere gebeurtenis niet kent, blijft het altijd twijfelachtig.

Nou, gemeente, zo is het absoluut niet. De Heere werkt altijd door Zijn Woord en door Zijn Geest. Nooit zal Hij buiten Zijn eigen Woord om de zaligheid bewerken en voltooien in het leven van Zijn kinderen. Maar in die dwaling die de remonstranten leerden, ligt een waarschuwing. Want laten wij nou niet denken dat deze gedachte zo heel ver bij ons vandaan ligt. Ook in onze kringen kom je wel eens van die wonderlijke gedachten tegen dat er wel iets heel bijzonders moet gebeuren om tot de zekerheid van het geloof te komen. Je hoort soms ook van die hele bijzondere dingen buiten het Woord om en zonder het Woord van God. Maar o, gemeente, we moeten vasthouden dat de Heere alleen werkt door Zijn Woord. Hij gaat er geen ander boek voor gebruiken. Hij gaat je niet tot bekering leiden en tot zaligheid brengen door een van de liederen of een van de spreuken die een filosoof of wie dan ook bedacht heeft, maar letterlijk door het Woord van God.

Oh, jawel, ik weet het wel, de Heere kan natuurlijk ook een stichtelijk boek dat gegrond is op het Woord van God gebruiken om je eens een vertroosting te geven. En de Heere kan de psalmen gebruiken om vertroosting te geven. Hij kan ook evenwichtige geestelijke liederen of gedichten gebruiken om je een vertroosting te geven. Maar als het gaat om de wedergeboorte, om het geloof, om de bekering, om de rechtvaardigmaking, om de heiligmaking, als het om die wezenlijke dingen gaat die uitgewerkt worden in het leven van een zondaar, daar gaat het altijd en alleen door het Woord. Zo zeker als ik hier sta. Want echt, als je dat gaat loslaten, dan ga je zo zweven, dan wordt het zo onvast. Maar de Heere werkt door Zijn Woord, altijd. En weet u, als de Heere dan spreekt of er komt een bepaald woord in uw gedachten, ga het onderzoeken of het echt in het Woord staat.

En als je het in het Woord gevonden hebt, ga het dan biddend onderzoeken. Lees ook de context waarin dat woord geschreven staat. En bid elke keer weer: *Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast*. Zo werkt de Heere de gemeente, en anders niet.

Als het dan gaat om de zekerheid van de zaligheid die door dat Woord werkt, dan gaat het heel in het bijzonder, zo zeggen onze Dordtse vaders hier, om het geloof in de beloften. De beloften van het evangelie waar de Heilige Geest plaats voor gaat maken in het leven van degene die zalig worden. Wat een overvloedige beloften vinden we niet in dat heilige, dierbare Woord van God voor de Kerk des Heeren! En als de Heere Zijn beloften gaat toepassen in het leven van Zijn kinderen, dan gaan ze het ontdekken: die beloften zijn zeer gepaste beloften. Als de Heere het geloof in Zijn beloften gaat geven, dan past de inhoud van die beloften precies bij de strijd, de worsteling en de toestand van je hart. En als de Heere dan Zijn beloften laat horen vanuit het evangelie, dan komen de werkzaamheden met dat Woord aan de troon van Gods genade. En als je het geloof er weer eens in kwijtraakt, dan is de Heere zo goed dat Hij weer terugkomt op Zijn eigen gesproken Woord, zodat die werkzaamheden er weer komen. Want het gaat in het leven van een ware gelovige om de vervulling van de beloften. En dat maakt hun werkzaamheden uit aan de troon van Gods genade.

Ja, dan zijn er zoveel beloften in Gods Woord, dat er zelfs beloften te vinden zijn voor een mensenkind dat vanmiddag misschien moet zeggen: ik ken het geestelijke leven niet, ik ben onbekeerd, ik ken dat leven des geloofs niet. Dan staan er voor onbekeerde zondaren beloften in het Woord van God om ze tot bekering te leiden. Wat is de Heere toch goed, gemeente! Ik zou wel verschillende van die beloften kunnen noemen, maar ik noem er vanmiddag maar één. Jesaja heeft gepredikt: *De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechtige man zijn gedachten, en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk*.

Maar de beloften alleen zijn niet genoeg. Want onze Dordtse vaders zeggen: om die zekerheid echt te ervaren, te beleven en door het geloof te verkrijgen, heb je het getuigenis van de Heilige Geest nodig. Want deze Geest getuigt met onze geest dat we kinderen Gods zijn, zo staat er in Romeinen 8. En ook dat is zo naar het Woord, ook dat is zo bijbels. Wat wil dat zeggen? Als de Geest met onze geest getuigen gaat, dan gaat Hij dat Woord toepassen. Dan gaat Hij die beloften vervullen. Dan laat Hij het juiste woord op de juiste plaats in de juiste omstandigheden vallen in het hart. En dan werkt Hij het geloof in het hart, zodat je bij het ontvangen van die beloften mag ervaren, tot je verwondering: het is niet alleen voor anderen, maar ook voor mij.

Het zal nooit zonder vrucht zijn. Want wie zo door Woord en Geest tot die zekerheid gebracht wordt, die zal ook naar het Woord van God gaan wandelen in de vreze des Heeren, in overeenstemming, jazeker, met het Woord. Dan komt er een zeker weten, dan komt er een afhankelijkheid van de Heere, dan komt er een tere levenswandel. En waar dat openbaar komt, waar dat beoefend wordt, daar komen ook de goede werken openbaar. Al durf je het misschien van jezelf niet te zeggen, maar een ander gaat het ontdekken bij je. En soms laat de Heere het Zelf ook zien, als een bewijs dat je geloof echt is. Daarom ligt er in de goede werken als vruchten van het geloof – dus niet als goede werken om zalig te worden, dat niet, maar als vrucht van het geloof – ook zekerheid. Dan zijn de goede werken het bewijs dat je het geloof ontvangen hebt.

We komen dat ook in de Catechismus tegen, gemeente. In Zondag 32 vraagt de onderwijzer: *Aangezien wij uit onze ellendigheid, zonder enige verdiensten onzerzijds, alleen uit genade door Christus verlost zijn, waarom moeten wij dan nog goede werken doen?* En dan noemt de leerling drie redenen. In de eerste plaats dat de Heere daarin geprezen wordt, dat sla ik even

over. De derde is dat door onze godzalige wandel onze naaste voor Christus gewonnen wordt. Maar wat is dan de tweede? *Daarna ook, dat elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij.* Dus de vruchten van het geloof, die in het Woord van God te vinden zijn – want dat moet wel naar het Woord zijn – wil de Heilige Geest ook gebruiken als een middel om de zekerheid te mogen ervaren.

Wat is dat alles een vaste troost voor de ware gelovigen! Als ze dat toch eens zouden missen: de belofte van het evangelie, het getuigenis van de Heilige Geest, en die tere levenswandel naar Gods Woord. Als ze dat toch eens zouden moeten missen, nu zeggen onze Dordtse vaders, dan waren ze de ellendigste van alle mensenkinderen. Maar dan staat de Drie-enige God er Zelf voor in dat het in het leven van Zijn kinderen toch zo zal zijn, dat er momenten zijn dat ze zeker mogen zijn van hun zaligheid.

2. Die zekerheid wordt aangevochten

Maar dat laat niet weg dat die zekerheid ook aangevochten kan worden. Dat brengt ons bij onze tweede gedachte: de zekerheid wordt aangevochten. We gaan naar paragraaf 11. Nee, die zekerheid gevoelen Gods kinderen niet altijd, zo zeggen zij. Hoe komt dat? Ik ga het illustreren aan de hand van een boek, zoals ik meer doe. Het gaat mij nu opnieuw om het boek *De Heilige Oorlog* van John Bunyan. Op een meesterlijke wijze heeft John Bunyan in dat boek duidelijk gemaakt hoe een kind van God inderdaad momenten kent in het geloofsleven dat ze de zekerheid niet meer gevoelen.

In dat boek *De Heilige Oorlog* wordt een mens voorgesteld als een stad, stad Mensziel, waar Christus intrek neemt. Als Hij intrek neemt in die stad als Vorst Emmanuel, dan is dat Mensziel gered en verlost. Maar o, wat kreeg die stad toen te maken met aanvallen! In de eerste plaats van Diabolus, dat is de duivel zelf. In de tweede plaats waren er aanvallen van een leger van diabolisten, dat zijn de zonden. Dat wordt hier in paragraaf 11 genoemd: *zware aanvechtingen*. Daar kom ik zo dadelijk even op terug. Maar er is nog iets in *De Heilige Oorlog* te vinden. Want als dat Mensziel zwak wordt in het geloof, dan worden ze weer door een heel ander leger belaagd, een leger dat ook gezonden wordt door Diabolus. Een leger dat bestaat uit 10.000 soldaten, en al die 10.000 soldaten dragen hoofd voor hoofd dezelfde naam: Twijelaar. Zij vielen de stad aan, zo staat er in dat boek, met de zwaarste vertwijfelingen, om de stad te doen vertwijfelen aan Gods verkiezing, roeping, volharding, genade, zaligheid en de eeuwige heerlijkheid, zo schrijft Bunyan. In paragraaf 11 worden dat de *onderscheiden twijfelingen des vleses* genoemd.

Als het gaat om de vertwijfelingen in het geloofsleven, is er al heel wat over gezegd. Laten we één ding op grond van Gods Woord vaststellen en duidelijk zeggen: er is geen geloofsleven zonder vertwijfelingen. De reformator Calvijn heeft het gezegd: waar de vlam van het geloof te vinden is, daar is ook altijd de rook van de vertwijfeling. Trouwens, het Woord van God – en daar hebt u het weer, dicht bij het Woord blijven – getuigt er zelf van. Ook nu zou ik duizend voorbeelden kunnen geven, dat doe ik natuurlijk niet. Twee voorbeelden. Zo horen wij David, de man naar Gods hart, getuigen met volle zekerheid in tijden van groot gevaar: *Met U loop ik door een bende, en met mijn God spring ik over een muur.* En zo hoor ik hem zuchten, als hij vluchten moet voor Saul: *Nu zal ik één dezer dagen omkomen door de hand van Saul.* Waar is nou dat sterke geloof?

Weet u, het leven des geloofs is herkenbaar. Dan kom ik bij een tweede voorbeeld, van de vader van die maanzieke jongen. Toen de Heere Jezus tegen die vader zei: *Zo gij kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk dengene die gelooft.* O, wat begon die man toen te huilen, oprecht te huilen. En terwijl de tranen over zijn wangen liepen, riep hij het uit: *Ik geloof, Heere, kom mijn ongeloof te hulp.* Ziet u het wel? Die uitdrukking, die zin, laat zo heel duidelijk zien dat het ware geloofsleven zijn

vertwijfelingen kent. En wie het zegt, het ware geloof te hebben, en nog nooit in de strijd van vertwijfelingen en aanvechtingen gekomen is, die moet het echt nakijken. Dan vrees ik dat het niet echt is.

Maar pas op, want nu loeren er gevaren. Ja, er zijn inderdaad mensen die kunnen altijd geloven, die hebben nooit eens een vertwijfeling. En weet u wat er dan wel eens gebeurt als zo'n zelfverzekerd mensenkind dan in zijn vertwijfelende zoon daar tegenkomt? Kunnen ze wel eens heel hard met zulke vertwijfelaars omgaan en zeggen: twijfel is zonde, je mag niet twijfelen, je moet geloven, je moet altijd geloven. Maar wat is dat arm als je zo met een twijfelaar omgaat, zeg! En dan verraad je zo'n zelfverzekerd persoon dat hij die vertwijfelde gelovigen niet eens begrijpt. Ze begrijpen niet eens dat er in het geloofsleven echt wel eens momenten kunnen zijn dat je het niet meer kan geloven, dat er zoveel stormen van vertwijfeling over je ziel gaan.

Zulke zelfverzekerde mensen die altijd maar geloven en nooit eens twijfelen, missen een pastoraal hart om naast zo'n twijfelaar te gaan zitten en te laten zien vanuit het Woord – hoor je het, weer het Woord – dat het in de Bijbel ook voorkomt dat mensen die zo op de toppen van het geloof waren, zo weer in de diepte van de vertwijfeling terecht kunnen komen. Al willen ze het misschien goed bedoelen om te zeggen: twijfel is zonde, je moet geloven. Maar het tegendeel wordt bereikt, want zo'n vertwijfelde gelovige breng je daarmee nog meer aan het twijfelen. Daarom moet je een vertwijfelende gelovige niet hard vallen, maar ernaast gaan zitten, het Woord gaan openen en handen vouwen. Dat is een betere weg.

Er is nog een ander gevaar, dat we ook in onze kringen tegenkomen, alsof twijfel een kenmerk van genade is. En dat is het niet. Want onze Dordtse vaders zeggen het heel duidelijk: het komt niet op uit een nieuwe mens, maar vertwijfelingen komen op uit de oude mens. Het zijn de *vertwijfelingen des vleses*, zeggen ze. En dan zie je dat het leven van een kind van God inderdaad een strijd is tussen geest en vlees. O, de geest zorgt voor het ware geloof en de zekerheid, maar het vlees zorgt voor de vertwijfelingen. Maar dat kan een kind van God zo in de strijd brengen. En daar kan maar één verlossing voor geven, en dat is de Heere alleen. En dat gaat Hij ook doen in het leven van Zijn volk.

Dan vind ik het zo mooi dat onze Dordtse vaders wijzen op 1 Korinthe 10, vers 13: *Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.* Weet je wat dit heel eenvoudig betekent? De Heere zal nooit meer verzoeken, vertwijfelingen en aanvechtingen toelaten dan dat Zijn kinderen kunnen dragen. En als ze er zijn, die vertwijfelingen, die aanvechtingen, dan zal Hij voor de uitkomst zorgen, dan zal Hij ze verlossen. En wat is dat nodig!

Want als je de Heere vreest, als je een leerling mag zijn op de school van vrije genade, dan kunnen er van die tijden zijn dat zo'n leger twijfelaar op je afkomt. Zou de Heere wel begonnen zijn? Is mijn weg wel naar het Woord? Zou de Heere mij wel op het oog hebben? Zou er voor mij wel vergeving der zonden zijn? Zou ik wel welkom bij de Heere Jezus zijn? Zouden er ook nog beloften voor mij zijn? En als die beloften er zijn, zou de Heere ze ook willen vervullen voor mij? Zou ik wel verkoren zijn? O, wat kunnen de vertwijfelingen soms op de ziel afkomen! En als dan het geloof zwak is, dan zijn we niet bestand tegen al die vertwijfelingen. Wat is dan de weg? Om in die vertwijfelingen, juist in die vertwijfelingen, de toevlucht te nemen tot een God die je kan redden en verlossen uit al die vertwijfelingen die de duivel op je afzendt.

O, wat kunnen er onderscheiden vertwijfelingen zijn! Het kan zelfs zo ver gaan in het leven van een ware gelovige, dat ze twijfelen aan het bestaan van God. O, wat een vertwijfeling is dat! Maar de

Heere zal erin verlossen, Hij zal uitkomst geven. En bij die vertwijfelingen zijn er ook de zware aanvechtingen. Ja, en daar zit de duivel achter. Hij wordt in de Bijbel de verklager der broederen genoemd. En dan komt hij op zo'n mensenkind af, om juist op de zonde te wijzen, zeker als je weer gevallen bent in de zonde. Dan wil hij je wanhopig maken. Dan komt hij met de angsten van de hel, om je de troost van de zaligheid te ontnemen. En zo heel gemeen kan die je toesissen: je hebt geen heil bij God.

De satan kan ook met die zware aanvechting komen, dat hij van die vreselijke gedachten inwerpt. Zelfs zijn er kinderen van God geweest, en ze zijn er nog, die in de duisternis van hun leven zo met de duivel van doen kregen, dat de duivel zelfs vloeken inwierp. Ach, waar ben je dan in die zware aanvechtingen? Of dat hij zelfs tastbaar aanwezig is, terwijl niemand om je heen het in de gaten heeft. Aanvechtingen, ja, soms zware aanvechtingen. En hoe meer zekerheid een kind van God mag krijgen, hoe meer de duivel gaat proberen aan te vechten. Ja, waarlijk, er kunnen in het geloofsleven momenten zijn dat het betrouwen des geloofs en de zekerheid van de volharding des geloofs niet meer zo gevoeld worden.

Maar dan dat wonder, wat ik ook in het gebed al citeerde: als de satan nou begeerd heeft te ziften als de tarwe, is daar in de hemel die lieve Voorspraak, die altijd leeft om voor Zijn Kerk te bidden, die vanuit de hemel Zijn ogen dag en nacht open heeft op Zijn strijdende Kerk op aarde, en die Zijn Kerk in de strijd van het leven zo vertroost: *Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophouden.*

Weet u welke rijke vertroosting in die woordjes opgesloten ligt? En dat zeg ik vanmiddag heel bijzonder voor diegenen die misschien vanmiddag wel in vertwijfelingen hier zitten, die zo'n last hebben van die aanvechtingen, of dat er later misschien zulke momenten in je leven komen. Vlucht dan naar het Woord, bijzonder naar dit woord: *Ik heb voor u gebeden.* En dan wil ik even u wijzen op die twee woordjes *voor u*. Dan gaan we even naar de grondtekst, de Griekse grondtekst van de woordjes *voor u*. Wij kunnen dat vanuit de grondtekst namelijk op twee manieren vertalen.

In de eerste plaats: *Ik heb om u heen gebeden.* Dus een kind van God in de aanvechting, al zien ze er niets meer van, al gevoelen ze er niets meer van, er is de voorbede van Christus om hen heen. Als een vurige muur staat Christus om Zijn Kerk heen. Zij liggen geheel en al opgesloten in Zijn voorbede, met heel hun bestaan, met al hun benauwdheden. Ja, de Heere zegt het: Ik zal u dag en nacht omringen met Mijn voorbede.

En de tweede betekenis van de woordjes *voor u* is: *Ik heb met betrekking tot u gebeden.* Mijn voorbede, aangevochten kind van God, mijn voorbede, vertwijfelende zondaar in ons midden, is echt voor u. Want je bent Mijn eigendom. Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn, en daarom ligt uw naam dag en nacht in Mijn voorbede opgesloten. Als Ik bid, bid Ik met betrekking tot u.

Daarom is ook Simon Petrus in zijn diepe val niet omgekomen, gemeente, ook niet in die dagen dat hij bitter moest wenen. Reken maar dat toen de vertwijfelingen op hem afkwamen, reken maar dat toen de aanvechtingen zwaar waren voor Simon Petrus. Maar op Gods tijd kwam de uitkomst. Toen Christus opgewekt was door Zijn Vader uit de doden, laat ik het eens zo zeggen, gemeente: toen heeft de Vader tegen de Heere Jezus gezegd: Mijn Zoon, ga nu eerst maar naar Simon Petrus en laat hem nou eens weten dat Je hem met Uw voorbede al die tijd hebt omringd. En toen in die wonderlijke ontmoeting tussen Jezus en Simon Petrus, is het weer goed gekomen. Toen wekte de Heilige Geest de zekerheid van de volharding in het geloof weer in het hart van Simon Petrus op. Is dat geen wonder? Is dat geen groot wonder, gemeente?

En als je dan in de aanvechtingen komt, als je dan in de vertwijfelingen komt, o, ga dan naar dat Woord: *Ik heb voor u gebeden.* Of sla de Catechismus eens open, bij Zondag 16, antwoord 44,

waar op grond van Gods Woord uitgelegd wordt waarom Jezus die vijfde trap van Zijn vernedering moest gaan: *Nedergedaald ter helle*. Welke troost ligt daar nu in, gemeente, juist als de vertwijfelingen er zijn, juist als de aanvechtingen er zijn? Dan zegt de leerling het zo teer, zo in gemeenschap en de nabijheid bij de Heere Jezus: *Opdat ik in mijn hoogste aanvechting verzekerd zij, en mij ganselijk vertrooste, dat mijn Heere Jezus Christus, door Zijn onuitsprekelijke benauwdheid, smarten, verschrikkingen en helse kwelling, in welke Hij in Zijn ganse lijden, maar in zonderheid aan het kruis, gezonken was, mij van de helse benauwdheid en pijn verlost heeft.*

Ja, echt, daarom laat God, de Vader aller vertroosting, hen boven hetgeen zij vermogen niet verzocht worden, maar geeft met de verzoeking de uitkomst, en wekt in hen de verzekerdheid van de volharding door de Heilige Geest opnieuw op.

3. Die zekerheid geeft vrucht

En waar die zekerheid weer ervaren en gevoeld wordt, daar komt een heerlijke vrucht openbaar. Onze laatste gedachte: de zekerheid geeft vrucht. Als de Heere de zekerheid geeft in het leven van Gods kinderen, dan worden Gods kinderen geen hoogmoedige, zorgeloze en vleselijke mensen. Ja, de remonstranten beweerden van wel. Ze zeiden: je moet niet zo de zekerheid preken, want als je de zekerheid bij een kind van God preekt, dan is het net als een kussen, dan gaan ze erop liggen en vallen ze in slaap. Nee, je moet juist preken dat ze moeten blijven vertwijfelen. Hoe meer ze twijfelen, hoe beter het is, want ja, dan zijn ze werkzaam, dan zijn ze waakzaam. Maar je moet niet de zekerheid preken, dan maak je van de gelovige hoogmoedige, zorgeloze en vleselijke mensen.

Is dat zo, gemeente? Nou, als je het aan een kind van God zou vragen, hebben ze heus wel eens last van hun hoogmoed, een hardnekkige zonde is dat. En ze zijn soms ook zorgeloos. Dan zijn er ook tijden in het geloofsleven dat ze de genademiddelen niet zo trouw meer waarnemen, dat ze genoeg lijken te hebben aan de weldaden en dat ze de Weldoener vergeten. En laten we het maar niet hebben over die strijd die Paulus als volgt onder woorden bracht: *Ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde*. Natuurlijk zijn er tijden dat ze hoogmoedig zijn, zorgeloos zijn, vleselijk zijn. Maar de Heere laat wel voelen dat ze daarmee de Heilige Geest bedroeven. En als het goed is, kunnen ze het daar niet lang in uithouden.

Maar de Bijbelse les is dit, de Bijbelse waarheid is dit: waar de zekerheid des geloofs wordt gewerkt, daar maakt de Heere van Zijn kinderen geen hoogmoedige, zorgeloze en vleselijke mensen. Want de zekerheid, zo zeggen onze Dordtse vaders, is als een wortel van een goede boom, van een boom die goede vruchten voortbrengt. En als het dan om die vruchten gaat, dan noemen onze Dordtse vaders acht vruchten.

Ze zeggen: waar zekerheid is, daar is een kind van God nederig, ootmoedig. Dat is een vrucht van de zekerheid. Petrus heeft het geleerd in zijn leven, daarom kon hij in zijn zendbrief zeggen: *Zijt met ootmoedigheid bekleed*. U weet het toch wel? Wat ooit iemand vroeg aan de kerkvader Augustinus: wat nou het belangrijkste kenmerk is van het ware geloof? En toen zei deze kerkvader: dat zal ootmoed, ootmoed, ootmoed zijn.

En het openbaart zich in een kinderlijke vreze. Dan ben je zelf nietig en klein en heb je voor de Heere groot ontzag. Hoe meer kennis je mag krijgen van een Drie-enige God, hoe tederder de kinderlijke vreze mag zijn. Als je mag weten door de oefeningen van het geloof dat God om Christus' wil de Vader van Zijn Kerk geworden is, dan komt er een kinderleven openbaar van de kinderlijke vreze des Heeren. Dat gaan mensen bemerken.

Dan komt er in de derde plaats een godzalige levenswandel. Nee, dat is wat anders dan de gedaante van godzaligheid hebben. Dat is nou een kenmerk van een hypocriet en een schijngelovige, dat is alleen maar buitenkant. Maar bij de ware gelovige is het echt. En waar blijkt een godzalige levenswandel uit, gemeente? Dat er een eenheid is tussen leren en leven. Wat met je mond en met je hart beleden wordt, komt openbaar in je levenswandel, in je gedrag, hoe je je opstelt, in je woorden, in je daden, hoe je verschijning is in dit leven.

En dan volgt de vierde vrucht: lijdzaamheid in de strijd. Dat betekent geduldig wachten tot de Heere komt met Zijn verlossing in de strijd. Ja, waar zekerheid is, daar is ook een vurig gebedsleven, om te mogen volharden, om bij die zekerheid te mogen blijven. En waarom noemen onze Dordtse vaders dat nu een vurig bidden? Dat woordje *vurig*, zo las ik ergens, dat heeft alles te maken met die vlammen die te zien waren op de hoofden van de apostelen op de Pinksterdag. Dat *vurig* betekent: het is een gebedsleven geleid door de Heilige Geest, die juist in het gebedsleven te hulp komt als een gelovige niet meer weet te bidden gelijk het behoort.

En dan wordt er nog iets genoemd: standvastigheid in het kruis en in de belijdenis der waarheid. Ik kwam iemand in de Schrift tegen die we allemaal wel kennen, waarbij je dat allebei openbaar ziet komen. Wij kennen haar als de Kanaänitische vrouw. Zij moest een kruis dragen en toen ze van Jezus hoorde, begon het geloof in haar ziel te werken dat Jezus haar alleen kon verlossen uit dit kruis. En zo is die vrouw tot Jezus gegaan met een standvastig geloof, terwijl ze het zware kruis moest dragen. Al leek het alsof ze aanvankelijk werd afgewezen, al leek het alsof ze aanvankelijk voor niets kwam, toen kwam er iets van dat standvastige openbaar. Waar de Heere tegen haar zei: *Het is niet betamelijk dat het brood der kinderen aan de hondjes gegeven wordt*. Mocht ze het enerzijds beamen, mocht ze ervoor buigen en zei ze: *Ja, Heere*, maar tegelijkertijd haar standvastigheid door Christus aan te grijpen in een eigen woord: *Doch de hondjes eten ook van de brokjes, die er vallen van de tafel hunner heren*. Wat een groot geloof, wat een standvastigheid!

En dan de laatste vrucht: de vaste blijdschap in God. Ook dat is een kenmerk in het leven van Gods kinderen, als ze iets van die zekerheid mogen kennen. Vaste blijdschap in God. En kind van God in ons midden, denk eens terug aan de laatste keer in je leven – ik hoop niet dat het lang geleden is trouwens – dat je weer eens iets van die blijdschap in je ziel ontdekte, doordat het geloof in die zekerheid en de zekerheid door het geloof weer ervaren wordt. Weet je waar die vreugde, die blijdschap vandaan kwam, kind van God? Weet je waar de bron ligt van die vreugde? Die ligt in Christus toch, Die vanwege de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht. Het is de blijdschap van Christus waarvan Hij sprak in de gelijkenis van de verloren zoon: *Laat ons eten, laat ons vrolijk zijn; want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden; hij was verloren, en is gevonden. En zij begonnen vrolijk te zijn*.

Kijk, gemeente, dat zijn de acht vruchten, werkzame vruchten die in het leven van Gods kinderen openbaar komen, en de wortel ervan is de zekerheid des geloofs. En wat is nou de roeping van de ware gelovigen? Om die vruchten te overdenken bij het Woord van God, opdat die vruchten als prikkel zouden zijn voor een ernstige, gedurige oefening van dankbaarheid en goede werken. En waar dat openbaar komt, daar zal ook iets openbaar komen wat we samen gaan zingen: *De HEERE betoont Zijn welbehagen Aan hen, die nederig naar Hem vragen, Hem vrezen, Zijn hulp verbeiden, En door Zijn hand zich laten leiden; Die, hoe het ook mocht tegenlopen, Bij al die aanvechting, al die twijfelingen, Gestadig op Zijn goedheid hopen. O Salem, roemt den HEERE der Heeren, Wil uw God, o Sion, eren*.

Amen.